

Ärligt talat...

Förre överbefälhavaren Owe Wiktorin är nyutnämnd ordförande i Svenska Jägareförbundet, och han ställde villigt upp på en intervju första dagen på det nya arbetet. Han tar kraftigt avstånd från den illegala jakten, som han hellre vill kalla illegal avlivning.

Från flygvapen till jaktvapen

info/

Namn: Owe Wiktorin
Ålder: 63
Bor: Stockholm och Gräsö
Familj: Hustru, gift sedan 1965, två gifta söner, tre barnbarn.
Åter: Allt. Tycker om att laga och äta mat. Rådjursadel och abborrfileér hör till favoritfödan.
Dricker: Gärna vin, föredrar rött.
Tidigare verksamhet: Intresset blev ett yrke. Började på flygskolan i Ljungbyhed 1961. Har varit verksam vid de flesta av landets flygflottiljer. Karriären som flygofficer kröntes med en utnämning till landets överbefälhavare.

Jägareförbundet är landets största jägarorganisation. Vilka fler organisationer ser du som företrädare för jägarkåren?

– Riksjägarna är ju en annan. Övriga organisationer kan jag väldigt lite om. Det finns ju en bågskytteorganisation, men det är lika där, jag kan inte mycket om den och jag vet ej vad de står för.

Vilka frågor anser du är de mest angelägna att arbeta med under de kommande åren?

– Frånsett det allmänna uppdraget så är jägareförbundet en ideell organisation och bör arbeta med de frågor som ligger medlemmarna nära om hjärtat. Hur älgjakten bör bedrivas, blyförbudet, rovdjursfrågan och frågor kring den växande vildsvinsjakten. Målet för vårt arbete är att jakten skall bli bra för medlemmarna. Jag tror att medlemmarna har mindre intresse av organisationsfrågor, interna eller exempelvis fransonska utredningen om det allmänna uppdraget. Det är frågor vi måste lösa inom styrelsen och förbundsledningen med målet att jakten ska bli bra för förbundets medlemmar. På så sätt kan vi få fler medlemmar i Jägareförbundet och bli större.

Hur är det med medlemstalet?

– Det har gått ner något, men jag tycker att det är förvånansvärt god nivå ändå, detta trots att vi inte längre har tillgång till jaktkortregistret. Jämfört med åttiotalet har vi gått upp kraftigt vill jag påstå.

Om ni tappat medlemmar till andra organisationer, kanske främst till nybildade, vilka eller vilken fråga tror du spelat en avgörande roll för dem som lämnat Jägareförbundet?

– Jag vill inte säga att vi förlorat medlemmar i någon nämnvärd omfattning, men i den mån medlemmar lämnat förbundet så kan rovdjursfrågan vara en anledning. En annan sak kan vara att vi inte upplevs som en medlemsnära organisation utan att vi upplevs som byråkratiska och administrativa i vissa fall.

I den nya policy som Jägareförbundet antagit talas inte längre om livskraftiga rovdjursstammar utan om att rovdjuren fortsatt ska vara en del av den svenska faunan. Varför gjorde SJF den förändringen?

– Jag vet egentligen inte, men jag förutsätter och antar att det ligger ett medlemstryck bakom. Jägareförbundet är ju en intresseorganisation och ska självklart ta tillvara medlemmarnas intressen.

Kan det vara så att man vill bereda mark för lägre, ej av egen kraft livskraftiga rovdjursstammar med en aktiv import för att säkerställa att de fortsätter vara en del av faunan som det står i policyn?

- JAG HAR INTE STÖTT på den typen av resonemang. Generellt kan man kanske tycka att 15 eller 20 årliga vargförnygringar inte bör vara något problem att tåla på vår stora landyta. Men oavsett vargstammens storlek kan det lokala rovdjursstrycket upplevas för starkt. Min personliga uppfattning är att man också måste ha ett lokalt perspektiv kopplat till det övergripande. Jägareförbundet respekterar riksdagens beslut om minst 20 årliga vargförnygringar men uttrycker att det är i mesta laget och föreslår därför 15 förnygringar. Det kommer vi att driva opinionsmässigt men vi är fullständigt lojala mot fattade beslut.

Kan du förstå att det sticker i ögonen att SJF får pengar ur statliga viltvårdsfonden och samtidigt propagerar för att gällande beslut rivs upp?

– Jag ser ingen som helst intresse-motsättning i detta. Pengarna från viltvårdsfonden är en ersättning för det allmänna uppdraget. Det vore hemskt om en medlems- och intresseorganisation därmed skulle lägga munkavle på sig i andra frågor.

Svenska Rovdjursföreningen har sökt medel ur viltvårdsfonden men fått avslag. Bör inte även SRF få medel för sitt arbete med rovdjursförvaltningen. Föreningen deltar ju i spårnings och inventeringsarbetet, utbildningar och skadeförebyggande arbeten?

– Jag kan inte frågeställningen och jag vet inte vad som styr viltvårdsfondens prioriteringar i sina beslut men jag vet att efterfrågan på pengar från fonden är större än tillgången.

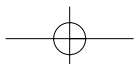
I rovdjursförvaltningen ingår skadeförebyggande åtgärder, på vilket vis vill Jägareförbundet arbeta med denna fråga?

– Vi satsar pengar på forskning kring rovdjur. Vi går också ut aktivt och försöker bekämpa det illegala dödandet av rovdjur och jag vill påstå att det inte är jakt och att det inte har något med jakt att göra. Det är ett brott.

Om vi pratar om skador som rovdjur förorsakar, vilka ser du som de största problemen och kan du rangordna dessa?

– Angrepp på tamdjur är det jag främst tänker på och med Gräsöfallet i färskt minne vill jag påstå att gällande lagstiftning inte är i överensstämmelse med vad folk ute i landet tycker. Möjligheten att skydda sin egendom vid rovdjursangrepp styrs av § 28 jf och den är så svårtolkad att jurister som sitter i lugn och ro i rättssalen har problem. I en akut situation har den enskilde svårt att alltid hantera det rätt. Jag

"Om man accepterar en rovdjursstam kan det ju inte gå obemärkt förbi på jaktsidan."

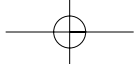
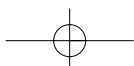
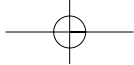

FOTO: FLYGREVYN

Ärligt talat...

tror att om vi kunde hitta en lagtext som är lättolkad skulle det öka acceptansen för varg.

Hos många finns det en djupt rotat rädsla för rovdjur, det går inte att komma ifrån. Om det samlade rovdjurstrycket blir för stort lokalt kan det gå ut över verksamheter och aktiviteter som människor sysslar med ute i landet. Jakt självklart, men också bär, svampplockning, sportfiske eller vilken annan verksamhet som helst kan påverkas av rovdjursförekomst och då måste man hitta en balanssituation som är lokalt anpassad så att det går att bedriva jakt eller att det går att gå ut i skog och mark utan att känna oro. *Men kan man räkna med samma jaktuttag om man får en rovdjursetablering på jaktmarken?*

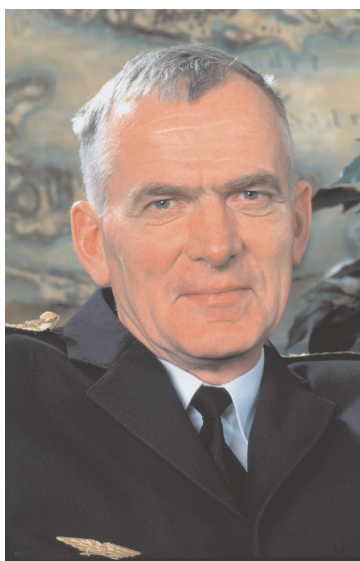
- OM MAN ACCEPTERAR en rovdjursstam som vi uttrycker det i vår policy kan det ju inte gå obemärkt förbi på jakt sidan. Däremot bör ju inte ett lokalt begränsat område bära hela bördan av rovdjursförekomsten utan att man försöker styra det på ett lämpligt sätt.

Men ligger det inte i strukturen på vargens familjeliv att de som har sina jaktmarker inom ett vargrevir måste bli märkbart drabbade av byteskonkurrans genom att fler än en varg tar sin föda där?

– Till en del är det väl så, men man kan väl hitta en rimlig balanspunkt och genom skydds jakt se till att vargfamiljen i reviret inte blir alltför stor så att det inte tar överhanden över jakten och de andra aktiviteter som jag talat om tidigare.

Vargen är det mest kontroversiella rovdjuret och det är kring vargförekomst det mest hörs klagande röster från jägarkåren men är det inte björnförekomsten som andra friluftsutövare mer är orolig över?

– Jag tycker att man kan göra en parallell till säldebatten. Innan jakten på säl återupptogs, visserligen i ganska liten omfattning, var det en mycket hätsk debatt och fiskarna opponerade sig och menade att det var för mycket säl, redskapen förstördes och att kustfisket utarmades. Men sen man öppnade för jakt så upplever i varje fall jag att debatten lugnat ned sig ganska rejält även om jaktuttaget av säl är mycket begränsat. Jag vill påstå att det blir samma förhållande när det gäller rovdjuren, det vill säga att acceptansen ökar om man hittar ett bra sätt att hantera problematiken. Det

Om man har blivit fälld för ett brott av sådan art (illegal jakt), då hör man inte hemma i Svenska Jägareförbundet.

handlar mycket om psykologi. *I Svenska Rovdjursföreningens policy står att "rovdjuren liksom alla andra arter har rätt att existera för sin egen skull i vår natur oavsett om vi människor betraktar dem som skadliga eller nyttiga". Har du någon kommentar till den formuleringen?*

– Jägarförbundet har i stort sett samma policy, att rovdjuren har rätt att finnas i vår natur. Sen är det ju en fråga om hur stort rovdjurstrycket ska tillåtas att bli, men det är ju en annan fråga bredvid den principiella.

Kommer Jägareförbundet även fortsättningsvis ansöka om skydds jakt på ett antal rovdjur utan att koppla det till individer som upplevs förorsaka problem?

– Jag kan i dag inte svara på hur vi framledes kommer att agera i frågan. Jag tycker att om man ser på björn och lo så är stammarna nu så starka att vi bör hitta friare jaktformer än vad vi har i dag.

Ser du någon fördel med att ha stora rovdjur i faunan?

– Jo, annars skulle vi ju inte säga ja till att rovdjuren skulle finnas. Det är klart att rovdjuren är både ett spännande och naturligt inslag i vår natur och jag tror att det ökar

attraktiviteten i att gå ut i skog och mark om rovdjuren finns i rimlig omfattning. Ur bytesdjurets perspektiv tror jag att det är bättre att bli skjuten av en jägare än bli tagen av ett rovdjur, men det är ju en naturlig process att vi har rovdjur som predatorer och det är ju inget konstigt i det. Liksom hos rovdjurens sätt att jaga så finns det en stark vilja i jägarkåren att predera så att de djur som är mest livskraftiga får leva och skapa nya starka avkommor. Det ligger i hela jägarkårens intresse att agera så, vill jag påstå.

Om jägarkåren har den viljan, finns då förmågan?

– Det tycker jag jägarkåren har i mycket hög utsträckning men sen kan det ske misstag i jakten som i all annan mänsklig verksamhet. Men det gäller troligtvis även hos rovdjuren.

Vi kan ju inte komma förbi frågan om olaga jakt.

– Jag vill inte kalla det jakt utan olaga avlivning.

Har Jägareförbundet använt det begreppet också när det gäller olaga jakt på exempelvis älg?

– Det vet jag inte men jag har personligen konsekvent använt det begreppet när det gäller djur, oavsett vilket, som dödas på ett olagligt sätt. *De som har blivit dömda för sådan verksamhet har väl ändå blivit dömda för illegal jakt?*

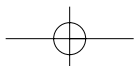
– Jag vet inte hur lagtexten lyder, men för mig är det inte jakt och jag tycker det är fel när jägarkåren förknippas med sådan illegal verksamhet. Uttrycket illegal jakt leder tanken till jakt och jägare vilket ger en felaktig bild.

Men rovdjursutredningen visade ju att det äriligen skjutits fler lodjur illegalt än legalt. Menar du att det inte är jägarkåren som står för denna illegala jakt?

- JAG KAN INTE uttala mig om vem som skjutit lodjuren illegalt, men de som gör sig skyldig till sådant uppträder inte jägarmässigt och därmed så anser jag inte att de ingår i jägarkåren. Man ska ha höga krav på etiketten jägare och jaktetik. Jägare ägnar sig inte åt olagligheter. *Rovdjurs jakt är ju omvittnat svår och olaga jakt på rovdjur kan knappast vara någon enskild persons verk. Är det då inte troligt att många i jägarkåren känner till vad som sker men blundar för detta och avstår från att agera för att detta ska beivras?*

– Det är väl troligt att även många

"Om man ser på björn och lo så är stammarna nu så starka att vi bör hitta friare jaktformer än vad vi har."

utanför jägarkåren också i så fall har kännedom om detta. Man ska komma ihåg att det illegala avlivandet förmodligen görs med hjälp av snöskotrar eller andra hjälpmedel vilket i vissa fall kan underlätta denna brottsliga verksamhet.

Men hur ska en jägare som är medlem i Jägareförbundet agera om han känner till att det förekommer olaga jakt?

– Liksom när det gäller övriga brott i samhället så får det vara upp till varje enskild individ att avgöra och ta sitt ansvar. Ett jägareförbund eller annan organisation kan inte sätta upp regler för hur medlemmarna ska agera vid kännedom om brott.

Hur kommer Jägareförbundet under din ledning arbeta för att komma tillrätta med problemet olaga jakt?

– Jag vill påstå att vi gör allt vad vi kan för att sprida kunskap om vilka regler som gäller genom alla våra kanaler.

Känner ni som den största jägarorganisationen något ansvar för dagens situation där det pågår mer än tio förundersökningar gällande misstänkt olaga jakt på varg?

– På vilket sätt skulle vi göra det? Om jag påstår att företrädare för Jägareförbundet många gånger tidigare tydligt fördömt illegal jakt på rovdjur, men samtidigt förklarat att man förstår att det förekommer, eftersom tillståndsgivande myndigheter inte har varit lyhörda för de välgrun-

dade krav på jakt på rovdjur som Jägareförbundet fört fram. Ger inte detta ger signaler som kan tolkas som att det är ok att skjuta rovdjur illegalt?

– För mig är det fullständigt främmande att ställa sig halvt stödande till en olaglig handling. Det är en omöjlig hållning som jag ser det. En jägare skall ha en hög moral och etik och en medlem i Jägareförbundet ger sig inte in på en sådan olaglig verksamhet. Det är också därför jag säger att illegal avlivning och jakt inte har något med varandra att göra.

Kan inte de antirovdjursmöten som arrangeras runt om i landet göra att det skapas uppskrivade hatstämningar mot rovdjur, som i sin tur kan utlösa illegala handlingar?

– **NÄR JAG VAR I** kontakt med människor på Gräsö i samband med att varg angrep tamdjur så fick jag intrycket att det fanns en genuin oro för möjligheterna att tryggt vistas ute i skog och mark och att ha tamdjur på bete eller att släppa jakthundar. Man vill göra sin stämning hörd för att påverka myndigheter och lagstiftare. Det gäller i hög grad den svårtolkade § 28 och frågan om hur stora rovdjursstämningarna får vara lokalt. Sen kan det naturligtvis finnas andra stämningar men jag hoppas att de stämningar som du antyder inte skapas för att få be-

kelsegrund för illegala handlingar.

Om en medlem i Jägareförbundet blir fälld för olaga jakt och inte agerat "jägmässigt" som du tidigare uttryckte det. Bör denne då vara medlem i ert förbund?

– Om man har blivit fälld för ett brott av sådan art, då hör man inte hemma i Svenska Jägareförbundet. Naturligtvis beror det också lite på omständigheterna. Om man tar ett fall där det är en svår gränsdragning när det gäller svårtolkade § 28 så får man väl titta på det närmare. Men om det gäller medveten olaga avlivning av rovdjur som vi talade om tidigare då är det givet, vi måste hålla rent från sådant i vårt förbund.

Jag tycker att du är helt tydlig på den här punkten, de som medvetet sysslar med illegal jakt ska inte vara med i Jägareförbundet.

– Ja, det är rätt uppfattat.

Kan en medlem bli utesluten ur förbundet om han fälls för olaga jakt?

– Tyvärr kan jag inte svara på det, jag känner inte till regelverket i alla delar.

Till sist, har du några kriterier för att en art ska vara jaktbar?

– För det första måste populationen vara så stor att arten inte skadas. Sen ska det finnas ett nyttovärde om det inte är arter som förorsakar skador. Jag tycker inte att man ska jaga något bara för dödandets skull och sedan slänga villebrådet i fråga.

UFFE STRIDSBERG

Svenska rovdjursföreningen

Stöd rovdjurens rätt att leva. Gå med i Svenska rovdjursföreningen!

Betala in medlemsavgiften på Pg 149 42-7. Förlbetalande 200 kr. Familjemedlem 30 kr. Skriv namn och adress.

Som medlem får du fyra nummer per år av tidningen Våra Rovdjur. I tidningen kan du läsa om föreningens olika aktiviteter.

För mer information: ring Ann Bahlerus 08-34 31 25, 073-614 62 45 eller Uffe Stridsberg 0290-103 74, 070-363 28 82

Svenska rovdjursföreningen
Box 144, 793 24 Leksand
rovdjursforeningen.s@telia.com
www.rovdjur.se

Vi kan bli bättre på att tala om att vi finns!

Sätt upp föreningens nya, fina affisch i A4-format på skolor, bibliotek, brukshundklubbar med mera.

Affischen går att ladda ner från hemsidan: www.rovdjur.se!

Den går också att beställa från Anette Blom, Björnåsen, 560 42 Sandhem. Tel 0515-76 21 61, mob 070-276 21 80.

Höstträff-region Värmland

Alla Rovdjursintresserade hälsas varmt välkomna till höstmöte i Gåsborn.

När? Lördagen den 1 november Kl. 14.00
Var? Gåsborns hembygdsgård

Förra året blev en succé! Därför ordnar vi ett möte igen. I år får vi besök av vargforskaren Jens Karlsson från Grimsö Forskningsstation som föreläser, och det blir tid för frågestund och diskussion. Gemensam middag till självkostnadspris. Därefter pratar vi rovdjur, visar egna foton och filmer - ett uppskattat inslag förra året. Alla uppmanas ta med sig bilder! Kvällen avslutas med ost-och-vin bord.

Program
14.00 Jens Karlsson, viltforskare, föredrag
18.00 Middag
20.00 Ost o vin

Möjligheter till övernattnig. Medtag dryck och/eller vin. För mer information och vägbeskrivning: se hemsidan eller kontakta Ann Sjöberg tel 0590-401 15, e-post: ann.sjoberg@filipstad.se eller David Skantz tel 0573-250 42, 0573-143 72 e-post: david@uslab.se

Anmälan: senast fredag 17 oktober till David Skantz